

**การพัฒนาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือน
สำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน**
**Development of Family Readiness Preparation Program
for Youth in the Upper Northern Region**

หิรัญกฤต ชัยก้า¹ / สุชาติ ลีตระกูล²

Hirankrit chaika / Suchart leetrakul

¹สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Education and Social Development Program, Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

²อาจารย์สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Lecturer of Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

Received: July 21, 2020
Revised: August 20, 2020
Accepted: August 20, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษา 1) สภาพการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน 2) ปัญหาการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน 3) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน 4) พัฒนาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.08 2) ปัญหาการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.16 3) ความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.25 4) หลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน มีผลการทดลองใช้

หลักสูตร มีดังนี้ 4.1) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว สูงกว่าก่อนการเข้ารับการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4.2) นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 75.47 นักเรียนมีความรู้ระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัวเฉลี่ย 26.08 คะแนน นักเรียนมีทักษะระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัวเฉลี่ย 23.77 คะแนน และนักเรียนมีเจตคติระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว เฉลี่ย 25.62 คะแนน

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร, การเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว,เยาวชน

Abstract

The purposes of this research were to study 1) occupancy of people in the upper northern region, 2) problems of householding of people in the upper north region, 3) factors affecting the success of the housing of the people in the upper north, and 4) develop a pre-housing preparation course for youth in upper north district. The study found that: 1) Overall living conditions of the people in the upper north at a high level with the average of 4.08. 2) The overall problems of householding of the people in the upper northern region were at a high level with an average of 4.16. 3) The success in house ownership of the people in the upper north was moderate with the average of 3.25. And 4) family readiness preparation program for youth in the upper northern region was as follows: 4.1) Students had knowledge and understanding after attending the pre-family training course higher than before training at the statistical significance of the level of .05. 4.2) Students had knowledge,

skills, and attitudes while attending pre-family training courses accounting for 75.47 percent. Students had knowledge while attending the pre - family training course with an average of 26.08 points. Students had skills while attending pre-family preparation courses with an average of 23.77 points. And students had attitudes while attending the pre-family training course with an average of 25.62 points.

Keywords: development program, family readiness preparation, youth

บทนำ

ครอบครัวมีบทบาทสำคัญยิ่งต่ออนาคตของสังคมเพราะการสร้างสมาชิกใหม่ให้แกสังคมเป็นบทบาทที่ไม่มีสถาบันใดทำหน้าที่แทนสถาบันครอบครัวได้ สมาชิกของสังคมจะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพเป็นกำลังที่สำคัญในการสรรค์สร้างสังคมหรือจะเป็นเพียงบุคคลที่สร้างปัญหาแก่สังคมก็ล้วนแต่เป็นผลมาจากการทำหน้าที่ของสถาบันครอบครัวทั้งสิ้น หากครอบครัวเป็นครอบครัวที่เต็มไปด้วยสายใยแห่งความรัก สมาชิกในครอบครัวก็มักจะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพตรงกันข้าม หากครอบครัวเต็มไปด้วยปัญหาขาดความรักขาดความอบอุ่นสมาชิกของครอบครัวก็มักจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอันจะนำมาซึ่งปัญหาในสังคม การครองเรือนเป็นการที่ชายและหญิงมีความพอใจในรสสัมผัสซึ่งกันและกันตกลงใจที่จะใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน จะเผชิญกับปัญหาร่วมกันและมีความพยายามที่จะดำเนินชีวิตร่วมกันเพื่อความสุขในการครองเรือน การที่บุคคล 2 คน ซึ่งต่างก็มีพื้นฐานจากครอบครัวเดิมต่างกัน มีความคิดค่านิยม สนนิมต่างกันมาอยู่ร่วมกันย่อมอาจก่อให้เกิดปัญหาได้จากการประพุดิตนของทั้งสามีและภรรยาบุคคลทั้งสองนี้เป็นผู้ที่มีความสามารถคลบนดาลให้ครอบครัวนั้นๆ เป็นสวรรค์ที่น่าอยู่หรือไม่น่าอยู่ก็ได้ (Pajak, 2010)

การวางแผนชีวิตและครอบครัว เป็นการวางรากฐานของการสร้างครอบครัวใหม่ อันเป็นวัฏจักรชีวิตของคนเรา ซึ่งการวางแผนชีวิตนั้น ควรเริ่มต้นตั้งแต่การเลือก

คู่ครอง ซึ่งจะต้องใช้ชีวิตร่วมกันต่อไป อยู่ด้วยกันรวมกันเป็นครอบครัว โดยก่อนที่จะแต่งงานและอยู่ร่วมกันนั้น ต้องเตรียมความพร้อมก่อนการสมรส ตรวจสอบสภาพก่อนสมรส วางแผนครอบครัวและคุมกำเนิด ทั้งนี้การรู้จักวางแผนชีวิตและครอบครัว จะเป็นแนวทางในการสร้างครอบครัวที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติได้ รวมทั้งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกทุกคนในครอบครัว ให้มีสมรรถภาพทางร่างกายและทางจิตใจที่สมบูรณ์ ทำให้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข (Chumrurtai, 2010)

ในปัจจุบันนี้ความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวนับวันจะทวีความรุนแรง เนื่องจากความขัดแย้งทางด้านความคิดและการกระทำของกลุ่มสมรส ที่ไม่สามารถปรับตัวเข้าหากันให้เป็นที่ยอมรับร่วมกันระหว่างคู่สมรส โดยเฉพาะอย่างยิ่งความไม่พร้อมในการใช้ชีวิตคู่ร่วมกันทำให้เกิดความขัดแย้งจนนำไปสู่การแก้ปัญหาด้วยการหย่าร้าง ในที่สุด การหย่าร้างเป็นการสิ้นสุดความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรสที่เคยผูกพันใกล้ชิดกัน ในประเทศไทยจากสถิติของศูนย์ทะเบียนราษฎรกระทรวงมหาดไทยพบว่า อัตราการหย่าร้างมีจำนวนสูงขึ้น โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครในรอบ 10 ปีมานี้สังคมไทยมีการหย่าร้างเพิ่มขึ้น 2 เท่าตัวหรือกล่าวได้ว่าคนไทยมีการหย่าร้าง 1 คู่ทุกๆการจดทะเบียน 5 คู่โดยเฉลี่ยหย่าร้างกันชั่วโมงละ 10 คู่ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเปราะบางของครอบครัวไทยที่เพิ่มสูงขึ้น (Department of Provincial Administration, 2011)

สาเหตุของการหย่าร้างโดยมากเกิดจากสัมพันธภาพในครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไปแต่ที่พบมากอีกประการคือการมีทัศนคติต่อเรื่องการหย่าร้างที่คู่สมรสเลือกการหย่าร้างเป็นวิธีการแก้ปัญหาหรือทางออกในการยุติปัญหาในครอบครัวแทนที่การแก้ปัญหาคับวิธีการอื่นๆที่สามารถจะช่วยพัฒนาสัมพันธภาพในครอบครัวให้ดีขึ้น จากสถิติเกี่ยวกับอัตราส่วนการหย่าร้างต่อการสมรสของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า จังหวัดที่มีอัตราส่วนการหย่าร้างต่อการสมรสสูงที่สุด 10 อันดับแรกของประเทศ โดย 6 อันดับแรกเป็นประชาชนในจังหวัดเขตภาคเหนือตอนบน และมีอัตราส่วนการหย่าร้างต่อการสมรสสูงกว่าร้อยละ 40 ทั้งสิ้น

ตารางที่ 1

จังหวัดที่มีอัตราส่วนการหย่าร้างต่อการสมรสสูงที่สุด

อันดับที่	จังหวัด	อัตราส่วนการหย่าร้างต่อการสมรส
1	เชียงราย	44.40
2	ลำปาง	44.39
3	ลำพูน	43.69
4	แพร่	43.07
5	พะเยา	43.07
6	เชียงใหม่	43.04

ที่มา: (Office of the National Economic and Social Development Board, 2016)

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยมีแนวโน้มการหย่าร้างที่มากขึ้น โดย จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ จังหวัดพะเยา และจังหวัด เชียงใหม่เป็นพื้นที่เขตภาคเหนือตอนบนที่มีปัญหาสูงที่สุด ปัญหาการหย่าร้าง เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากความไม่พร้อมก่อนการครองเรือน ทำให้ครอบครัวเกิด ความแตกแยกและนำไปสู่การหย่าร้างในที่สุด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสาเหตุ ของการหย่าร้างของคู่สมรส และวิธีการเตรียมความพร้อมก่อนการมีครอบครัว เพื่อ เป็นแนวทางในการสร้างสถาบันครอบครัวที่มีความมั่นคงและสมบูรณ์ต่อไป

นอกจากนั้น การครองเรือนเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่สมาชิกทุกคนในครอบครัว ต้องพยายามใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขไม่ก่อปัญหาให้แก่ตนเอง ครอบครัวและ สังคม สิ่งที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือสายใยแห่งความรักที่เป็นตัวสอดประสาน สมาชิกของครอบครัวให้เกิดความผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ดังนั้นสามีภรรยา ซึ่งถือว่าเป็นผู้นำของครอบครัวจึงมีความสำคัญในการดำเนินการกิจนี้ร่วมกัน พื้นฐานของครอบครัวในระยะแรกก็คือการอยู่ร่วมกันของสามีภรรยาการเป็นคู่ครอง ร่วมทุกข์ร่วมสุขของสามีภรรยาเป็นความมั่นคงของสถาบันครอบครัว คู่สามีภรรยาเป็น

จุดเริ่มต้นของสัมพันธภาพที่สำคัญที่สุดในครอบครัว เพราะถ้าหากความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภรรยามีความรักใคร่เข้าใจซึ่งกันและกัน พยายามปรับตัวเข้าหากัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันตลอดจนรับผิดชอบและแก้ไขปัญหาต่างๆร่วมกัน ย่อมทำให้ครอบครัวนั้นราบรื่นและมั่นคง” (Banyat, 2003)

การเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนจึงมีความสำคัญ โดยวิธีการหนึ่งในการให้ความรู้แก่เยาวชน คือ การอบรม ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งหลักสูตรเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้น เพื่อระบุเป้าหมายและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมหรือประสบการณ์เรียนรู้ และการประเมินผล การเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตรเดิม ให้ได้ผลดียิ่งขึ้นในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายใหม่ที่วางไว้ เป็นแผนงานหรือโครงการในการจัดประสบการณ์ทั้งหมดให้แก่ผู้เรียน โดยแผนงานต่างๆ จะระบุเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ระบุไว้ มีขอบเขตกว้างขวาง หลากหลาย ดังนั้น หลักสูตรเป็นได้ทั้งหน่วยการเรียน รายวิชา หรือ หัวข้อย่อย ในรายวิชา ทั้งนี้แผนงานหรือโครงการดังกล่าว อาจจัดขึ้นได้ทั้งในและนอกชั้นเรียน ภายใต้การบริหารและดำเนินงานของสถานศึกษา องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร มีหลายประการ ได้แก่ เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา จุดหมายของหลักสูตร รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร จุดประสงค์ของวิชา เนื้อหา จุดประสงค์ของการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน การประเมินผล วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Thamrong, 2009) และกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยนำแนวคิดรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Taba (1962) โดยมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การสร้างหลักสูตร การทดสอบประสิทธิภาพของหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร

จากปัญหาการหย่าร้างที่มีแนวโน้มมากขึ้น โดยพื้นที่เขตภาคเหนือตอนบนมี ปัญหาสูงที่สุด การเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนจึงมี

ความสำคัญ เพื่อให้เยาวชนมีความรู้และความพร้อมในการครองเรือน ซึ่งเป็นการลดปัญหาของสังคมอีกทางหนึ่ง ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลจากสภาพการครองเรือน ปัญหาการครองเรือน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดพะเยา จากนั้นจึงพัฒนาหลักสูตรและนำไปทดลองกับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน ได้แก่ นักเรียนป่าแม่เงิน ตำบลแม่เงิน อำเภอ เชียงแสน จังหวัดเชียงราย ผลจากการทดลองจะทำให้เยาวชนมีความรู้และความพร้อมก่อนการครองเรือนสูงขึ้น จึงจะนับได้ว่าหลักสูตรมีประสิทธิผลสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยจะทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบนในอนาคตต่อไปได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน
2. เพื่อศึกษาปัญหาการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน
4. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือน เป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตร ระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร และระยะที่ 4 การปรับปรุงหลักสูตร มีรายละเอียดของวิธีดำเนินการศึกษาดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมและกำหนดข้อมูลพื้นฐาน โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดตัวแปรเพื่อเป็นแนวทางและขอบเขตเนื้อหาในการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการครองเรือน ปัญหาการครองเรือน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการครองเรือน

ดำเนินการวิจัยโดยนำข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน ปัญหาการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน จำนวน 1,957,858 ครัวเรือน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

จำนวนประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน

จังหวัด	จำนวนประชาชน	จำนวนครัวเรือน
จังหวัดเชียงราย	1,198,218	484,525
จังหวัดเชียงใหม่	1,735,762	693,605
จังหวัดพะเยา	479,188	176,338
จังหวัดแพร่	449,810	165,223
จังหวัดลำปาง	748,850	273,438
จังหวัดลำพูน	405,999	164,729
รวม	5,017,827	1,957,858

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 400 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร ของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ตามสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนหน่วยประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนซึ่งยอมรับได้

สำหรับการศึกษครั้งนี้ กำหนดให้มีค่านัยสำคัญเท่ากับ 0.05 หรือ ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แทนค่าในสูตรได้ผลดังนี้

$$n = \frac{1,957,858}{1,957,858 (0.05)^2} = 400$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 400 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Stage sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกตามจังหวัด โดยสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) จากตัวแทนครัวเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน ทั้ง 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน ในการวิจัยครั้งนี้เลือกสุ่มตัวอย่างโดยการจับสลาก จากตัวแทนครัวเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 3 จังหวัด ผลการจับสลากทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดพะเยา

ขั้นที่ 2 จำแนกตามอำเภอจากที่สุ่มได้ในขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดพะเยา และทำการคัดเลือกครัวเรือนจาก 3 อำเภอที่มีจำนวนครัวเรือนมากที่สุดของแต่ละจังหวัด ได้ดังนี้ จังหวัดเชียงราย ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอพาน และอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอสันทราย และอำเภอฝาง จังหวัดพะเยา ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอเชียงคำ และอำเภอดอกคำใต้

ขั้นที่ 3 ใช้วิธีการสุ่มแบบโควตา (Quota Sampling) คำนวณหาสัดส่วนครัวเรือนของประชาชนในแต่ละอำเภอที่ได้จากการคัดเลือกในขั้นที่ 2 ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 3

ขั้นที่ 4 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวแทนครัวเรือนของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา และอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 400 คน ตามสัดส่วนที่คำนวณได้

ตารางที่ 3

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ประชากร (ตัวแทนครัวเรือน)	กลุ่มตัวอย่าง (ตัวแทนครัวเรือน)	ร้อยละ
จังหวัดเชียงราย			
อำเภอเมือง	103,435	81	20.25
อำเภอพาน	45,794	36	9.00
อำเภอแม่จัน	39,615	31	7.75
จังหวัดเชียงใหม่			
อำเภอเมือง	132,796	103	25.75
อำเภอสันทราย	52,310	41	10.25
อำเภอฝาง	40,126	31	7.75
จังหวัดพะเยา			
อำเภอเมือง	47,622	37	9.25
อำเภอเชียงคำ	26,983	21	5.25
อำเภอดอกคำใต้	24,015	19	4.75
รวม	512,696	400	100.00

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม เป็นการสอบถามตัวแทนครัวเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน ซึ่งมีแนวคำถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการศึกษามีวิธีการสร้างเครื่องมือ เนื้อหาของแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน
มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน
มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือ
ตอนบน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 2-4 มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ มาก

3 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ ปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ น้อย

1 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาตำรา สิ่งพิมพ์ บทความ เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพ
การครองเรือน ปัญหาการครองเรือน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการครอง
เรือน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามตามกรอบแนวความคิด และ
วัตถุประสงค์ของการศึกษา

3. นำแบบสอบถามปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และมีประสบการณ์
จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ
แบบสอบถามตามข้อสังเกตของผู้เชี่ยวชาญ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของ
แต่ละข้อคำถามโดยให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็น ว่า ข้อคำถามแต่ละข้อ วัดได้ตรง
วัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ ซึ่งกำหนดความคิดเห็นไว้ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง เหมาะสม

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

ให้คะแนน -1 หมายถึง ไม่เหมาะสม

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อผ่านเกณฑ์การตัดสิน IOC มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ .50 ขึ้นไป จึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. นำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของ เนื้อหา และความเหมาะสมของแบบสอบถาม

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการศึกษา แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ แนะนำและปรับปรุงแก้ไข

3. แจกแบบสอบถามให้กับตัวแทนครัวเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 400 คน

4. รวบรวมแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วจึงนำมาเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ประมวลผล

ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 2-4 มีเกณฑ์การแปลผลดังนี้ (Boonchom, 2010)

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการครองเรือน ของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอย (Multiple Regression Analysis)

ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน

ผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษาระยะที่ 1 มาเป็นพื้นฐานในการสร้างหลักสูตรฉบับร่าง การดำเนินการวิจัยระยะนี้ เป็นการสร้างหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน มีการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การสร้างหลักสูตรฉบับร่าง ขั้นที่ 2 การตรวจสอบหลักสูตรฉบับร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ และขั้นที่ 3 การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างหลักสูตรฉบับร่าง

1. ผู้วิจัยดำเนินการ โดยศึกษาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรจากรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Tabata (1962) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (Wichai, 2002) วิธีการวิจัยและพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาจากงานวิจัย

ที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดขั้นตอนสำหรับการพัฒนาหลักสูตร และกำหนดกรอบของหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน โดยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ แล้วผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย หลักการและเหตุผล แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร ระยะเวลาในการดำเนินการ การวัดและประเมินผล คู่มือหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตัวชี้วัดและเป้าหมาย

2. กำหนดประเด็นของหลักสูตรฉบับร่าง ดำเนินการโดยการนำผลการศึกษาสภาพการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน ปัญหาการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน ดังนี้

2.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อลดปัญหาการหย่าร้างของคู่สมรส โดยส่งเสริมให้มีการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือน

2.2 การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย ความเหมาะสมของคู่สมรส การเรียนรู้ครองคู่อย่างรู้ใจ การวางแผนครอบครัว การตรวจร่างกาย การวางแผนการใช้จ่าย การไม่คิดเปลี่ยนแปลงคู่อภิวัตน์ การรักษาประเพณี และการเรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์

2.3 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย แนวคิด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระ การเรียนรู้ ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นนำ ขั้นกิจกรรม ขั้นสรุป) สื่อการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล

3. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ แล้วผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบหลักสูตรฉบับร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ

นำหลักสูตรฉบับร่างเสนอผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านจิตวิทยา และด้านเนื้อหา จำนวน 10 ท่าน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นผู้มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ทางด้านการศึกษา ในสาขาครุศาสตร์หรือ ศึกษาศาสตร์ ด้านหลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา และสาขาจิตวิทยา

2. เคยมีประสบการณ์ในการทำงาน อย่างน้อย 3 ปี

3. เป็นผู้มีผลงานทางวิชาการ เช่น หนังสือหรือเอกสารประกอบการสอน บทความทางวิชาการผลงานวิจัยทางด้านการศึกษา

4. เป็นผู้รับผิดชอบหรือเคยรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรการสอนในสถาบัน อุดมศึกษาสังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ แบบประเมินหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแต่ละข้อคำถามโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิลงความเห็นว่ข้อคำถามแต่ละข้อ วัดได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ ซึ่งกำหนดความคิดเห็นไว้ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง เห็นด้วย

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

ให้คะแนน -1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

การประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อ เกณฑ์การตัดสิน IOC มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ .50 ขึ้นไป

มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป ผลการประเมินได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทั้งฉบับเท่ากับ .95

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์มากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์มาก

3 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์น้อย

1 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์น้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์การแปลผลดังนี้ (Boonchom, 2010)

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ที่กำหนดว่า หลักสูตรมีความเหมาะสม คือ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

ขั้นที่ 3 การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากการดำเนินการในขั้นที่ 2 มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้หลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน ที่จะนำไปทดลองต่อไป

ระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ในสถานการณ์จริงแล้วประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร การทดสอบประสิทธิภาพหลักสูตร โดยการทดลองใช้หลักสูตร และประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรมีการดำเนินการ ดังนี้

แบบแผนการทดลอง เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง โดยใช้กลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) ดังแสดงในภาพที่ 1

การวัดก่อน	การจัดกระทำ	การวัดหลัง
T_1	X	T_2

ภาพที่ 1: แบบแผนการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design

เมื่อ	T_1	หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง
	T_2	หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง
	X	หมายถึง การจัดกระทำ คือ การได้รับการอบรมตามหลักสูตร

การเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยระยะนี้ ได้แก่ เยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนป้าค่าแม่เงิน ตำบลแม่เงิน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 16 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมข้อมูล ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
หลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัวสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือ
ตอนบน โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมข้อมูล มีดังนี้

1. แบบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตร
การเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว

2. แบบวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติ ระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตร
การเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการทดลองดังนี้

1. การเตรียมการก่อนการใช้หลักสูตร เพื่อให้การอบรมเป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ใน
การทดลองใช้หลักสูตรไปยังคณบดี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

1.2 ติดต่อประสานงานกับผู้เข้าอบรม เพื่อเตรียมการ และนัดหมายวัน
เวลา และสถานที่ ในการอบรม

1.3 ประชุมชี้แจงกระบวนการฝึกอบรมกับผู้ช่วยวิจัย

1.4 จัดเตรียมสื่อการอบรม และเครื่องมือวัดและประเมินผล

2. ดำเนินการทดลอง โดยมีขั้นตอนการทดลองดังนี้

2.1 ก่อนการอบรม โดยการวัดความรู้ความเข้าใจก่อนเข้ารับการอบรม
หลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว

2.2 ดำเนินการทดลองโดยใช้หลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับผู้เข้าร่วม
อบรม โดยวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติ และประเมินผลตามจุดประสงค์ของ
การเรียนรู้ของแต่ละกิจกรรมของการเรียนรู้

2.3 หลังการอบรม โดยการวัดความรู้ความเข้าใจหลังการเข้ารับ
การอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว และประเมิน

ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัวสำหรับเยาวชน
ในเขตภาคเหนือตอนบน

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตร
หลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว มีคะแนนเต็ม
40 คะแนน และเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการเข้ารับการอบรม
หลักสูตรหลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว
โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าที (t- test Independent)

2. การวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติ ระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตร
การเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว มีคะแนนเต็ม 100 คะแนน โดยการประเมิน
ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ มีเกณฑ์การแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80-100 หมายถึง ดีมาก

คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 70-79 หมายถึง ดี

คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 60-69 หมายถึง ค่อนข้างดี

คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 50-59 หมายถึง พอใช้

คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 00-49 หมายถึง ต้องปรับปรุง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ มีดังนี้

1. ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าที (t- test Independent)

ระยะที่ 4 (การพัฒนา) การปรับปรุงหลักสูตร

ขั้นตอนนี้เป็นการนำผลการวิเคราะห์จากการทดลองใช้หลักสูตรการเตรียม
ความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน มาปรับปรุง

แก้ไขรายละเอียดในส่วนต่างๆ ของหลักสูตร เพื่อให้มีความถูกต้อง เหมาะสม สามารถนำไปใช้ฝึกอบรมเยาวชน และเผยแพร่ต่อไป

ผลการวิจัย

1. สภาพการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า ด้านการบริหารจัดการในครอบครัว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.07 ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.06 และด้านความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.10

2. ปัญหาการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่าปัญหาด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.12 ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15 ปัญหาการปรับตัวและพฤติกรรมไม่เหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 และปัญหาการขัดกันทางศาสนาและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.08

3. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน จากประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุของสามี และด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของสามี มีผลต่อความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน และปัจจัยสภาพการครองเรือน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการในครอบครัว ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว และด้านความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว มีผลต่อความสำเร็จในการครองเรือนของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน

4. การพัฒนาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนค่าแม่เงิน ตำบลแม่เงิน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 16 คน ในสถานการณ์จริงแล้วประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร ดังนี้

4.1 การวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตร การเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจก่อนการเข้า รับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว คะแนนเฉลี่ย 19.69 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 49.22 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลังการเข้ารับการอบรม หลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว คะแนนเฉลี่ย 34.56 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 86.41 และความรู้ความเข้าใจหลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความ พร้อมก่อนมีครอบครัว สูงวก่ก่อนการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อม ก่อนมีครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 การวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติ ระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตร การเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว พบว่า นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว คิดเป็น ร้อยละ 75.47 โดยนักเรียนมีความรู้ระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียม ความพร้อมก่อนมีครอบครัวเฉลี่ย 26.08 คะแนน นักเรียนมีทักษะระหว่างเข้ารับ การอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัวเฉลี่ย 23.77 คะแนน และนักเรียนมีเจตคติระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อม ก่อนมีครอบครัว เฉลี่ย 25.62 คะแนน

สรุปได้ว่า จากการนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อม ก่อนมีครอบครัว สูงวก่ก่อนการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมี ครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ระหว่าง เข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 75.47 แสดงว่า หลักสูตรมีประสิทธิผลสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้

อภิปรายผล

การพัฒนาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนการครองเรือนสำหรับเยาวชน ในเขตภาคเหนือตอนบน ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนปาคา แม่เงิน ตำบลแม่เงิน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 16 คน ในสถานการณ์จริง แล้วประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ หลังการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว สูงกว่า ก่อนการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ระหว่างเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 75.47 แสดงว่า หลักสูตรประสิทธิผลสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอนการวัดผล ประเมินผล และอื่นๆเพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ทั้งทางไว้การเปลี่ยนแปลง หลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมดตั้งแต่จุดมุ่งหมายและ วิธีการและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบกระเทือนทางด้านความคิดและความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับคนส่วนมากจึงต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบด้วยการศึกษาข้อมูล และความจำเป็นพื้นฐานของการพัฒนาหลักสูตรในหลายๆ ด้าน ซึ่งข้อมูลจะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การเลือก เนื้อหาวิชา และประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรพื้นฐาน (Taba, 1962) ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรทำให้หลักสูตรมี ประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรปานิ อินทรพานิชย์ (Pethpanee, 2017) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริม เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบ

7 ประการ คือ 1) หลักการ หลักสูตรเสริมสร้างขึ้นด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมและการออกแบบย้อนกลับ ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ 2) จุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ 5 ประการคือ การสังเกตและการจำแนก การจัดกลุ่ม การวิเคราะห์เหตุผล การนำไปใช้ และการทำนาย 3) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมี 14 ประการ 4) โครงสร้างเนื้อหา มี 5 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ เปิดประตูสู่อาเซียน เพียรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พร้อมพรัญคุณธรรมจริยธรรม น้อมนำใส่ใจชีวิต มีวิถีอยู่อย่างสันติ จำนวน 28 ชั่วโมง 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วิธีการและเทคนิคที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน 6) สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้เป็นสื่อประเภทวัสดุ เอกสารเครื่องมือและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และ 7) การวัดและประเมินผล มีการวัดก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ผลการตรวจสอบร่างหลักสูตรเสริมตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมพบว่า 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยหลักสูตรเสริมมีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหลักสูตรเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด จึงถือว่าหลักสูตรมีประสิทธิผลมาก และสามารถนำไปใช้ได้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การพัฒนาหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัวสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน โดยมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การสร้างหลักสูตร การทดสอบประสิทธิภาพของหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร มาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางของการศึกษาให้เกิดผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัวของนักเรียน ดังนั้น สถานศึกษา

ควรปรับรูปแบบ เนื้อหาสาระ และเทคนิควิธีการสอน ในการนำหลักสูตรไปใช้ ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเยาวชน

2. สถานศึกษา ควรปรับรายละเอียดของหลักสูตรการเตรียมความพร้อม ก่อนมีครอบครัวสำหรับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน โดยลดบทบาทของ ครูผู้สอนเป็นเพียงผู้ตาม ให้คำปรึกษา แนะนำคอยสังเกตพฤติกรรม และเพิ่มบทบาท ของผู้เรียนเป็นผู้นำ ผู้ค้นคว้าหาองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมของ นักเรียน ในทุกแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการทำศึกษาค้างต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวเพื่อความยั่งยืนในการครองเรือน
2. ควรศึกษาลักษณะการเป็นผู้นำในการครองเรือนในยุคปัจจุบัน
3. ควรศึกษาแนวทางการปรับตัวและลดพฤติกรรมไม่เหมาะสมในการครองเรือน

References

- Bua Sri, T. (2009). *Course theory: Design Development*. Bangkok: Erawan Printing Limited. [in Thai]
- Department of Provincial Administration. (2011). *Development plan guide*. Bangkok: Department of Provincial Administration. [in Thai]
- Intarapanich, P. (2017). *The development of an enrichment curriculum on analytical thinking skill enhancement for sixth graders at Anuban Sakon Nakhon school*. Sakon Nakhon: Sakon Nakhon Rajabhat University. [in Thai]
- Kanchanachitra, C. (2010). *Thai health: Social capitalism Crisis*. Nakhon Pathom: Institute for Population and Social Research Mahidol University. [in Thai]

- Office of the National Economic and Social Development Board. (2016). *Population statistics report*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board. [in Thai]
- Punchoopet, P. (2010). *Learn marriage life*. Bangkok: Odian Store. [in Thai]
- SukSriNgam, B. (2003). *Social institutions: Families in Thai society*. Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Srisa-ard, B. (2010). *Preliminary research*. Bangkok: Suwiriyaarn. [in Thai]
- Taba, H. (1962). *Curriculum development theory and practice*. New York: Harcourt, Brace and World.
- Wongyai, W. (2002). *Tertiary curriculum development*. Bangkok: R & Print. [in Thai]

Author

Mr. Hirankrit Chaika

Academic Professional level

Namvan Subdistrict Administration Organization

Chiang Kham District, Phayao Province 56110

Tel. 082 904 1908

E-mail: Hirankrit.cha@rru.ac.th